

мс

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

з науково-методичної та навчальної роботи

 О.Б. Жильцов

“ 07 ” 09 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВДС.04 МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ
«СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТА»

напрямок підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»
Педагогічний інститут

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти Програма № <u>0457/18</u> (підпис) _____ (прізвище, ініціали) « _____ » 20 <u>18</u> р.

Київ – 2018 рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВДС.04 МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ
«ЗДОРОВ'Я І ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА»

напрямок підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»
Педагогічний інститут

Київ – 2018 рік

УДК 378.1(073)
ББК 74.580

Методика навчання освітньої галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна освіта»: роб. навч. прог. [для студ. напр. підг. 6.010101 «Дошкільна освіта»] / уклад. Ващенко О.М. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018. – 22 с.

Розробник:

Ващенко Олена Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти

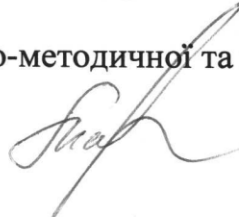
Протокол № 2 від 05 вересня 2018 року

Завідувач кафедри початкової освіти

Г.Л. Бондаренко

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

М. А. Машовець

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018 рік

© Педагогічний інститут, 2018 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципл.
		Денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 2	Галузь знань <i>01 Освіта</i>	Дисципліна спеціалізації «Вчитель початкової школи»
	Напрямок підготовки <i>6.010101 Дошкільна освіта</i>	
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): вихователь дітей дошкільного віку	Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		4-й
Загальна кількість годин – 60		Семестр
		7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 1	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Лекції
		8 год.
		Семінарські
		6 год.
		Самостійна робота
		14 год.
		Модульний контроль
		2 год.
Семестровий контроль		
30 год.		
		Вид контролю: екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з цілями Державного стандарту початкової освіти щодо фізкультурної галузі та формування в них вмінь і навичок, що сприятимуть досягненню учнями очікуваних результатів навчання, визначених означеною галуззю.

Завданням вивчення навчальної дисципліни є оволодіння студентами знаннями, що будуть сприяти:

- формуванню комплексу вмінь і навичок щодо застосування здоров'язбережувальних практик в освітньому процесі початкової школи в контексті НУШ;

- умінню обирати основні положення, що визначають зміст, організаційні форми та методи освітнього процесу відповідно до загальних цілей фізкультурної освітньої галузі;

- розвитку вмінь моделювати систему діяльності учнів, що сприятиме формуванню в них здоров'язбережувальної компетентності;

- вихованню в молодших школярів активної позиції щодо зміцнення і збереження власного здоров'я, виконання життєво необхідних рухових дій.

Курс «Методика навчання освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура» спрямований на формування у студентів таких професійних компетентностей:

1. Загальні компетентності

1.1. Світоглядна. Наявність ціннісно-орієнтаційної позиції, загальнокультурної ерудиції, широкого кола інтересів. Розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії, необхідності опанування системою знань про закономірності оздоровчого навчання і виховання учнів; вивчення технологій, програм, методів, які спрямовані на формування в молодших школярів здоров'язбережувальної компетентності, особистісних якостей, що сприяють збереженню та зміцненню особистого здоров'я, веденню здорового способу життя. Усвідомлення сутності

здоров'язберезувальних освітніх технологій та важливості їх реалізації в навчально-виховному процесі початкової школи як вимога НУШ.

1.2. Громадянська. Розуміння відповідальності перед суспільством і державою за свою професійну діяльність, зокрема в організації здоров'язберезувального навчально-виховного процесу початкової школи. Уміння діяти з соціальною відповідальністю та громадянською свідомістю, поважати Батьківщину, її символіку, традиції, мову.

1.3. Комунікативна. Вміння здійснювати комунікативну взаємодію у підсистемах «учитель-учень», «учитель-учитель», «учитель-батьки». Формування комунікативної компетентності майбутнього вчителя. Оприлюднювати та популяризувати власні методичні доробки щодо впровадження здоров'язберезувальних технологій в навчально-виховний процес початкової школи.

1.4. Інформаційна. Здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань застосування здоров'язберезувальних технологій. Здатність до ефективного застосування інформаційних технологій із метою поліпшення процесу впровадження здоров'язберезувальних освітніх технологій в навчально-виховний процес початкової школи.

1.5. Науково-дослідницька. Здатність виконувати навчально-дослідні завдання на основі аналітико-синтетичної мисленнєвої діяльності. Здатність до самостійної професійної діяльності, пов'язаної з впровадженням здоров'язберезувальних технологій в початковій школі.

1.6. Самоосвітня. Здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного творчого педагогічного потенціалу та самореалізацію. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

2. Фахові компетентності

2.1. Організаційна. Здатність планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність учнів на уроках в початковій школі, проектувати траєкторії розвитку умінь і навичок здорового способу життя молодших школярів.

2.2. Психолого-педагогічна. Володіння базовими знаннями з психології та педагогіки, вміння їх застосовувати на уроках в початковій школі. Здатність враховувати індивідуальні та вікові особливості молодших школярів з метою правильного вибору відповідної здоров'язберезувальної освітньої технології. Готовність до діагностичної діяльності, створення сприятливих умов для особистісно орієнтованої освіти з урахуванням навчальних можливостей і потреб учнів.

2.3. Методична. Застосування базових психолого-педагогічних і методичних знань і умінь для формування в учнів здоров'язберезувальної компетентності. Здатність до вирішення фахових і методичних завдань. Застосування на практиці професійних умінь і навичок для впровадження здоров'язберезувальних освітніх технологій.

2.4. Здоров'язберезувальна. Здатність раціонально ставитись і берегти власне здоров'я і здоров'я учнів, створювати сприятливе здоров'язберезувальне освітнє середовище, дбати про фізичне, психічне і соціальне здоров'я.

2.5. Творча. Здатність виконувати функцію фасилітатора. Готовність упроваджувати сучасні здоров'язберезувальні освітні технології у навчально-виховний процес початкової школи, кардинально змінювати види діяльності та створювати власне навчально-методичне забезпечення курсу «Методика навчання освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура».

Вивчення курсу передбачає формування у студентів *знань* про:

- типи, прийоми та методи здоров'язберезувальних освітніх технологій;

- загальну характеристику шкільних факторів ризику, що впливають на стан здоров'я дітей;
- загальнометодичні та специфічні принципи оздоровчої педагогіки;
- організацію діяльності вчителя щодо збереження фізичного, психічного, соціального та духовного здоров'я учнів;
- особливості процесу навчання молодших школярів в умовах здоров'язберезувальної педагогіки;
- організацію та методику проведення сучасного уроку фізичної культури за вимогами НУШ;
- організацію та методику проведення фізкультурно-оздоровчих заходів у режимі навчального дня молодшого школяра;
- організацію та особливості здійснення оздоровчого навчання та виховання учнів на ГПД.

На основі цих знань у студентів мають бути сформовані **вміння**:

- впроваджувати в навчально-виховний процес початкової школи прийоми та методи здоров'язберезувальних практик;
- протидіяти шкільним факторам ризику, що впливають на стан здоров'я молодших школярів;
- здійснювати процес навчання учнів в умовах здоров'язберезувальної педагогіки;
- здійснювати педагогічну діагностику сформованості в школярів здоров'язберезувальної компетентності;
- організовувати та проводити сучасний здоров'язберезувальний урок з фізичної культури за вимогами НУШ;
- організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі навчального дня молодшого школяра;
- здійснювати оздоровче навчання та виховання учнів на ГПД.

Програмні результати навчання:

- знання із психології, педагогіки та фахових методик навчання, достатні для успішної діяльності в традиційних сферах застосування;
- здатність продемонструвати вміння застосовувати сучасні здоров'язбережувальні практики в навчально-виховному процесі початкової школи;
- уміння робити презентації (усно/письмово), виконувати дослідницькі, експериментальні проекти;
- здатність аналізувати навчально-методичні комплекти для початкової школи, оцінювати їхнє змістово-технологічне наповнення відповідно до вимог здоров'язбережувальної педагогіки;
- здатність розробляти плани-конспекти сучасних здоров'язбережувальних уроків фізичної культури для початкової школи, визначати їхнє навчально-методичне забезпечення, застосовувати сучасні ІКТ;
- уміння здійснювати пошук і огляд інформації у спеціальних наукових джерелах, використовуючи різноманітні ресурси: періодичні видання, бази даних, веб-сайти, портали тощо;
- здатність опрацьовувати інформаційні джерела для ознайомлення з здоров'язбережувальними практиками та методикою їхнього упровадження в початковій школі;
- здатність аналізувати перспективний досвід учителів початкової школи для подальшого його творчого використання;
- здатність працювати як самостійно, так і в команді, демонструючи якості лідерства, вміння ефективно спілкуватися й досягати очікуваних результатів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль № 1

Особливості вивчення змісту фізкультурної освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти

Лекція 1.1. Методичні вимоги до формування в молодших школярів основ знань з фізичної культури

Ключові поняття: Державний стандарт початкової освіти, фізична культура, молодший школяр.

План

1. Поняття про життєво важливі способи пересування людини.
2. Формування в учнів розуміння значення ранкової гімнастики, фізкультхвилинок, фізкультпауз.
3. Ознайомлення учнів з правилами добору спортивного інвентаря під час виконання вправ.
4. Ознайомлення учнів з зимовими та літніми видами спорту.

Державний стандарт початкової освіти про обов'язковість формування в учнів основ знань з фізичної культури. Методичні вимоги до виконання ранкової гімнастики та фізкультхвилинок. Види спортивного інвентаря та доцільність його використання під час виконання загальнорозвивальних та спеціальних вправ. Зимові та літні види спорту.

Основна література: 1; 2; 4; 5;

Додаткова література: 1; 5.

Лекція 1.2. Методичні вимоги до вивчення змістової лінії «Базова рухова активність»

Ключові поняття: загальнорозвивальні вправи, біг, стрибки, вправи з м'ячем.

План

1. Особливості виконання загальнорозвивальних вправ.
2. Ходьба та її різновиди.
3. Біг, лазіння та перелізання. Стрибки.
4. Виконання вправ з м'ячем.
5. Особливості фізичного виховання учнів з відхиленнями у стані здоров'я.

Змістова лінія «Базова рухова активність» охоплює такі види діяльності молодших школярів, які спрямовані на формування життєво необхідних рухових умінь і навичок: загальнорозвивальні вправи, біг, стрибки, вправи з м'ячем. Вимоги до фізичного виховання учнів з відхиленнями у стані здоров'я.

Основна література: 1; 3; 4; 5;

Додаткова література: 1; 3.

Лекція 1.3. Методичні вимоги до вивчення змістової лінії «Ігрова та змагальна діяльність учнів»

Ключові поняття: рухливі ігри, спортивні естафети, активний відпочинок, молодший школяр.

План

1. Значення рухливих ігор для підвищення рухової активності молодших школярів.
2. Організація та методика проведення рухливих ігор.

3. Організація та методика проведення спортивних естафет.

4. Рухливі ігри як складова активного відпочинку молодших школярів.

Ігри та естафети як засоби оволодіння дітьми життєво необхідними руховими вміннями та навичками. Правила безпечної поведінки під час проведення рухливих ігор та естафет. Види зимових та літніх спортивних ігор та естафет.

Основна література: 3; 4; 5;

Додаткова література: 1; 2; 5.

Лекція 1.4. Методичні вимоги до вивчення змістової лінії «Турбота про стан здоров'я та безпеку»

Ключові поняття: фізична культура, вправи для формування постави, профілактики плоскостопості та відновлення організму.

План

1. Поняття про фізичну культуру як сукупність фізичних вправ, спрямованих на зміцнення здоров'я.

2. Методика виконання фізичних вправ для формування постави.

3. Методика виконання фізичних вправ для профілактики плоскостопості.

4. Методика виконання фізичних вправ для відновлення організму.

Фізична культура як сукупність фізичних вправ, що сприяють зміцненню та збереженню здоров'я молодшого школяра. Вправи для формування постави та профілактики плоскостопості. Вправи для розвитку фізичних якостей: сили, швидкості, витривалості, гнучкості, координації.

Основна література: 1; 2; 4; 5;

Додаткова література: 1; 4; 5.

Семінарське заняття 1.1. Методика виконання учнями загальнорозвивальних вправ.

Семінарське заняття 1.2. Організація та методика проведення рухливих ігор та естафет.

Семінарське заняття 1.3. Методичні вимоги до виконання учнями вправ для формування постави та профілактики плоскостопості.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль № 1

Особливості вивчення змісту фізкультурної освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти

№ п/п	Назва теми	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Самостійна робота	Підсумковий контроль	Семестровий контроль
1	Методичні вимоги до формування в молодших школярів основ знань з фізичної культури			2		2		
2	Методичні вимоги до вивчення змістової лінії «Базова рухова активність»			2		2		
3	Методичні вимоги до вивчення змістової лінії «Ігрова та змагальна діяльність учнів»			2		2		
4	Методичні вимоги до вивчення змістової лінії «Турбота про стан здоров'я та безпеку»			2		2		
5	Методика виконання учнями загальнорозвивальних вправ				2	2		
6	Організація та методика проведення рухливих ігор та естафет				2	2		
7	Методичні вимоги до виконання учнями вправ для формування постави та профілактики плоскостопості				2	2		
	Модульна контрольна робота №1						2	30
Разом за змістовий модуль № 1			14	8	6	14	2	30
Разом за навчальним планом		60	14	8	6	14	2	30

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методика виконання учнями загальнорозвивальних вправ	2
2	Організація та методика проведення рухливих ігор та естафет	2
3	Методичні вимоги до виконання учнями вправ для формування постави та профілактики плоскостопості	2
	Разом за навчальним планом	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин	Кіл-ть балів
1	Методичні вимоги до формування в молодших школярів основ знань з фізичної культури	2	10
2	Методичні вимоги до вивчення змістової лінії «Базова рухова активність»	2	10
3	Методичні вимоги до вивчення змістової лінії «Ігрова та змагальна діяльність учнів»	2	10
4	Методичні вимоги до вивчення змістової лінії «Турбота про стан здоров'я та безпеку»	2	10
5	Розроблення комплексу загальнорозвивальних вправ для учнів 1-2 класів	2	10
6	Розроблення комплексу рухливих ігор для проведення динамічної перерви	2	10
7	Розроблення комплексу вправ для формування постави та профілактики плоскостопості	2	10
	Разом	14 год	70 балів

7. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

• *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

• *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:

індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення:

репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю:

під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання:

навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

8. Методи контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

➤ *Методи усного контролю*: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

➤ *Методи письмового контролю*: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, завдання з самостійної роботи, екзамен.

➤ *Методи самоконтролю*: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Макс. сума балів
Модулі	Змістовий модуль № 1						
Бали за модуль	107						107
Лекції	1	1	1	1	1	1	4
Семінарські заняття	11		11		11		33
Самостійна робота	10	10	10	10	10	10	70
МКР	25						25
132:60 = 2.29 РК – 2.2							132

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

10. Методичне забезпечення курсу

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- ✓ завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Методика навчання освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура»;
- ✓ комплекс роздаткових матеріалів;
- ✓ Інституційний репозиторій Київського університету імені Бориса Грінченка.

11. Рекомендована література

Основна:

1. Ващенко О.М. Організація і методика здоров'язбережувальної діяльності молодших школярів. Перший цикл навчання: 1-2 класи: Навч.-метод. посіб. / Уклад. О.М. Ващенко, Л.В. Романенко, К.А. Романенко; за заг. ред. О.М. Доукіної. – К.: Літера, 2017. – 128 с.

2. Ващенко О.М. Організація і методика здоров'язбережувальної діяльності молодших школярів. Другий цикл навчання: 3-4 класи: Навч.-метод. посіб. / Уклад. О.М. Ващенко, Л.В. Романенко, К.А. Романенко; за заг. ред. О.М. Доукіної. – К.: Літера, 2017. – 80 с.

3. Ващенко О. Години здоров'я в початковій школі / О. Ващенко. – К.: Шк. світ, 2007. – 128 с.

4. Новий Державний стандарт початкової загальної освіти. – Режим доступу: http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/NewSchool_Presentation-final_18-08-2017.pdf.

5. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти: 1-2 класи. – К.: «Освіта-Центр», 2018. – 240 с.

Додаткова:

1. Ващенко О.М. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі навчального дня молодшого школяра: Навч. метод. посібник / О.М. Ващенко, В.М. Єрмолова, Л.І. Іванова та ін. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2003. – 192 с.

2. Ващенко О. Оздоровча робота на ГПД: методичний poradnik / О. Ващенко, С. Свириденко// Початкова освіта. – 2008. – № 8. – С. 3-11.

3. Іванова Л.І. Фізичне виховання учнів з відхиленнями у стані здоров'я: метод. посіб. / Л.І. Іванова. – К.: Літера ЛТД, 2012. – 320 с.

4. Мазуренко Л. Формування навичок здорового способу життя у молодших школярів в позаурочний час. / Л. Мазуренко. – К.: Шкільний світ, 2008. – 112 с.

5. Навчаємо граючись: метод. посібник для вчителів фізичної культури загальноосвітніх навчальних закладів / В.М. Єрмолова, Л.І. Іванова, В.В. Дерев'яно. – К.: Літера ЛТД, 2012. – 208 с.

**Навчально-методична карта дисципліни
«Методика навчання освітньої галузі «Здоров'я і фізична
культура»**

Разом: 60 год. Лекції – 8 год., семінарські заняття – 6 год., самостійна робота – 14 год., МКР – 2 год., семестровий контроль – 30 год.

Модуль	Змістовий модуль I						
Назва модуля	Особливості вивчення змісту фізкультурної освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти						
Лекції	1	2	3	4	5	6	7
Лекції	Лекція 1.1	Лекція 1.2	Лекція 1.3	Лекція 1.4			
Семінарські заняття					Семінарське заняття 1.1	Семінарське заняття 1.2	Семінарське заняття 1.3
Самостійна робота	70 б.						
К-сть балів за модуль	Відвідування лекцій – 4 б. Відвідування семінарських занять – 3 б. Робота на семінарських заняттях – 30 б. Самостійна робота – 70 б. Разом: 107 б.						
МКР	25 б.						
Підсумковий контроль	Екзамен						

Разом – 132, коефіцієнт – 2,2